

Архітектор сучасного Азербайджану

До 100 -річчя від дня народження
Гейдара Алієва

Цьогоріч в Азербайджані відзначають важливу дату – 100 років від дня народження Гейдара Алієва, людини, ідеї якої випереджали час, а справи змінили історію. Гейдар Алієв зміг об'єднати націю і його по праву називають загальнонаціональним лідером азербайджанського народу.

*З посту **Сергія Гусарова**, першого заступника міністра внутрішніх справ України (2003-2005), ректора Академії МВС України (2008-2010), ректора Харківського національного університету внутрішніх справ (2012-2015), народного депутата України V та VI скликань.*

Гейдар Алієв завжди був цікавою людиною, з якої хотілося брати приклад. Слова Гейдара Алієва ніколи не розходилися з ділом. Досліджуючи його професійний шлях від початку роботи у КДБ Азербайджанської РСР до президента незалежного Азербайджана, я бачив справжнього державника, людину, для якої порядність та гідність не просто слова. Першочерговим для нього завжди були інтереси країни. Вже після розпаду СРСР, коли Азербайджан був на межі кривавого протистояння та економічної руйнації, Гейдару Алієву вдалося зупинити кровопролиття, вивести економіку країни з глибокої кризи. Після укладання Контракту століття, як потужна державна Азербайджан став значимим актором на світовій політичній арені.

<https://azconsulate.com.ua/uk/gejdar-aliyev-velychna-politychna-postat-na-svitovij-areni/>

Гейд́ар Алі́рза-оглі́ Алі́єв (азерб. *Heydər Əlirza oğlu Əliyev*; 10 травня 1923, Нахічевань, Азербайджанська РСР — 12 грудня 2003, Клівленд, Огайо, США) — політичний діяч Азербайджану та СРСР. Член ЦК КПРС у 1971—1989 роках. Депутат Верховної Ради СРСР 8—11-го скликань. Двічі Герой Соціалістичної Праці (24.08.1979, 7.05.1983).

Народився в родині купця-шиїта. З 1936 по 1939 рік навчався в Нахічеванському педагогічному технікумі. У 1939—1941 роках — студент архітектурного факультету Азербайджанського індустріального інституту імені Азізбекова в Баку.

З 1941 по 1943 рік працював завідувачем відділу в Народному комісаріаті внутрішніх справ Нахічеванської АРСР, з 1943 по 1944 рік — завідувачем відділу в Рад народних комісарів Нахічеванської АРСР. У 1944 році був направлений на роботу в органи державної безпеки. Член ВКП(б) з 1945 року.

У 1945 році закінчив курси МДБ СРСР в Баку і працював в МДБ Нахічеванської АРСР. З 16 травня 1949 по 6 липня 1950 року був слухачем Ленінградської школи перепідготовки керівного оперативного складу МДБ СРСР.

З 1950 року — начальник 5-го (секретно-політичного) відділу МДБ Азербайджанської РСР. Потім працював начальником відділення 2-го відділу (контррозвідка) КДБ при РМ Азербайджанської РСР, заступником начальника відділу КДБ по місту Баку (з 1956 року), в.о. начальника, а в 1960—1965 роках — начальником 2-го відділу КДБ при РМ Азербайджанської РСР.

У 1957 році заочно закінчив історичний факультет Азербайджанського державного університету імені Кірова.

У червні 1965 — червні 1967 року займав пост заступника голови, а з 21 червня 1967 по 14 липня 1969 року — голови Комітету державної безпеки СРСР (КДБ) при Раді Міністрів Азербайджанської РСР.

14 липня 1969 — 3 грудня 1982 року — 1-й секретар ЦК КП Азербайджану. З 5 березня 1976 по 22 листопада 1982 року — кандидат у члени Політбюро ЦК КПРС. З 22 листопада 1982 по 21 жовтня 1987 року — член Політбюро ЦК КПРС. 24 листопада 1982 — 23 жовтня 1987 року — 1-й заступник голови Ради Міністрів СРСР. З жовтня 1987 року — на пенсії.

Повернувшись до Азербайджану в липні 1990, спочатку обраний депутатом Верховної Ради Азербайджанської РСР, а з 5 вересня 1991 по 23 червня 1993 року працював головою Найвищого Меджлісу Нахічеванської АР, заступником голови Найвищої Ради Азербайджанської Республіки. З 15 червня по листопад 1993 року — голова Міллі Меджліса Азербайджанської Республіки.

З жовтня 1993 — по 15 жовтня 2003 року — Президент Азербайджану.

Сьогодні як ніколи актуальні й близькі вислови Загальнонаціонального лідера азербайджанського народу Гейдара Алієва «Доля народу, Батьківщини має стати долею кожної людини!» та «Боротьба за свободу неможлива без жертв. Так було, є та буде завжди».

У рік 100-ліття від дня народження Великого лідера Гейдара Алієва щиро бажаємо Азербайджану миру та процвітання. Президент Азербайджанської Республіки - Ільхам Алієв гідно продовжує справу свого великого батька щодо відродження усіх азербайджанських територій та відбудови зруйнованих сепаратистами історичних міст. Гейдар Алієв зміцнив історичну дружбу українського та азербайджанського народів. У скрутні часи для України, пам'ятаємо паливну кризу кінця 90-х років, Азербайджан надав Україні підтримку та допомогу у паливостачанні.

І це не єдиний випадок його особистої підтримки та прихильності до України. Ще за часів СРСР, на посаді першого заступника голови Ради Міністрів, Гейдар Алієв зробив багато для розвиток культурного та економічного потенціалу України. Зокрема за його безпосереднього сприяння були виділені кошти на реставрацію Національної філармонії у м.Київі. За його ініціативи збудовано завод «Оболонь», фабрика дитячого харчування. Важливою є його особиста підтримка на найвищому рівні будівництва Київського метрополітену.

Гейдар Алієв мав особливе ставлення до України, адже у історії наших народів, як не дивно, багато спільного. Україна та Азербайджан упродовж XX століття двічі набували незалежність – на початку та наприкінці століття. Азербайджан проголосив свою Незалежність 28 травня 1918 року, ставши першою демократичною світською республікою в мусульманському світі на той час. Україна підтримала незалежність та територіальну цілісність Азербайджану, завжди показувала чітку позицію стосовно Карабаського конфлікту. Приклад Азербайджана сьогодні надихає Україну. Сердечна вдячність Азербайджану за допомогу Україні під час повномасштабного вторгнення.

Олег Туляков, голова громадської ради при Сумській обласній військовій адміністрації України, український філософ:

«Архітектор сучасного Азербайджану Гейдар Алієв любив відвідувати прості сім'ї. Він виходив із автомобіля, заходив у двори своїх співвітчизників, щоб поговорити з ними про насущне. І скуштувати хліб із тандира, виготовленого на священному вогні та у присутності богів.

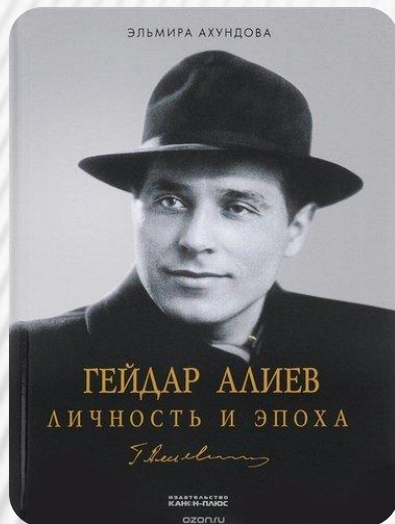
Вогонь споріднює Азербайджан та Україну. Як тут не згадати багаття до неба, яке розводили в степу запорозькі козаки. Вогонь українських печей зігрівав, на ньому готували їжу, на ньому кували залізо.

Вогонь допомагав робити зброю азербайджанцям та українцям. І знову звернемося до Геракліта: «Війна є батьком усього існуючого. Вона одних зробила богами, інших людьми, одних рабами, інших вільними». «Батько» у цьому контексті мислитися як захисник незалежності – тобто можливості розвиватися та здатність до руху вперед.

Народ Азербайджану випив сповна із келеху страждань, які приносить війна. Смерть, поранення, гіркота втрат і поневірянь не зламали республіку на шляху до свободи. Сепаратизм, зрада, підлість, насильство, підступність... Все це обрушилося на республіку у зв'язку з ситуацією навколо Карабаху. Але люди не здригнулися, виявивши вірність своєму прагненню бути вільними. Азербайджанці знали ціну державної незалежності.”

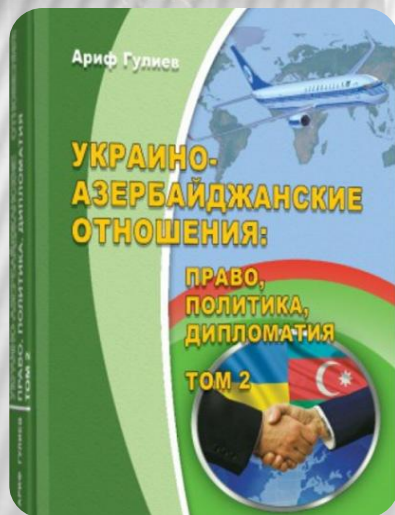
<https://azconsulate.com.ua/uk/svyati-vogni-azerbajdzhanu-svyato-nezalezhnosti-respubliky-ochyma-ukrayinskogo-filosofa/>

Книги в фондах бібліотеки

Гейдар Алиев. Личность и эпоха : в 3 т. Т.1 : Под
бременем власти (1923-1982) / Э. Г. Ахундова ;
Эльмира Ахундова. - М. : Канон+ : РООИ
"Реабилитация", 2020. - 526 с.

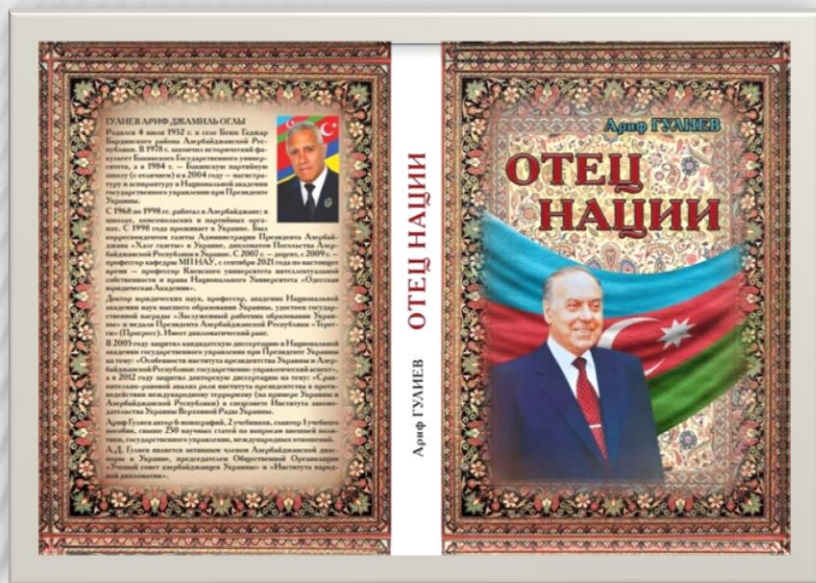
<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?do>

Гулиев, А. Д.

Украино-азербайджанские отношения : право,
политика, дипломатия: [сб. науч. трудов]. Т.2 / А. Д.
Гулиев ; Ариф Гулиев; М-во образования и науки
Украины. Нац. авиац. ун-т. - Харьков : Факт, 2015. -
571, [1] с., [16] л. фотоил. : фотоил. - Библиогр. в
подстроч. примеч. - ISBN 978-966-637-777-0.

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1560432&title=%D3%EA%F0%E0%E8%ED%EЕ-

Гулиев, Ариф Джамиль.

Отец нации : монография / А. Д. Гулиев ; Ариф Гулиев ;
Гос.учрежд."ИВИ НАН Украины, Киев.
ут интеллект. собственности и права
Нац.ун-та "Одес.юрид.акад". - Харьков
: Факт, 2023. - 403,

Гулиев, Ариф Джамиль.

Наука и народная дипломатия :
монография / А. Д. Гулиев ; Ариф Гулиев;. -
Харьков : Факт, 2019. - 182,

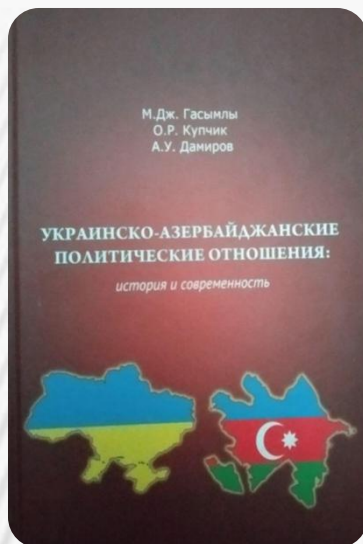
Гулиев, Ариф Джамиль.

Украино-азербайджанские отношения : право, политика, дипломатия: [сб. науч. трудов]. Т.4 / А. Д. Гулиев ; Ариф Гулиев; М-во образования и науки Украины. Нац. авиац. ун-т. - Харьков : Факт, 2021. - 562, [2] с., [22] л. фотоил. : фотоил. - Библиогр. в подстроч. примеч. - ISBN 978-966-637-970-5.

Гулиев А.Д.

Особенности института президентства а Украине и Азербайджанской Республике: государственно-управленческий аспект: монография./ А.Д. Гулиев.---Харьков: Факт,2005.-232 с.

Гасымлы, М.Дж.

Украинско-азербайджанские политические отношения: история и современность : монография / М.Дж. Гасымлы, О. Р. Купчик, А. У. Дамиров. - Изд. 2-е, испр. и доп. - К. :

Издательский дом Дмитрия Бурого, 2014. – 154

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1459197&author=%C3%E0%F1%FB%EC%EB%FB%2C+%CC.%C4%E6.&d

Денисенко, А.

Лідер двох епох = Leader of two epochs : Azerbaijan-Ukrainian relations in terms of Heydar Aliyev life and activities : азербайджансько-українські відносини через призму життя і діяльності Гейдара Алієва / А. Денисенко, В. Туркевич, Л. Шпаковськи. - К. : Планета, 2013. - 323, [5] с. : іл., фот. - (Б-ка наук.щоріч. "Україна дипломатична" ; вип.7). - -Текст парал. укр., англ. - Бібліогр.: с. 321-323.

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1649556&title0%F2%E8%F7%ED%E0&div=0&sourc

Магмудлу, Я.

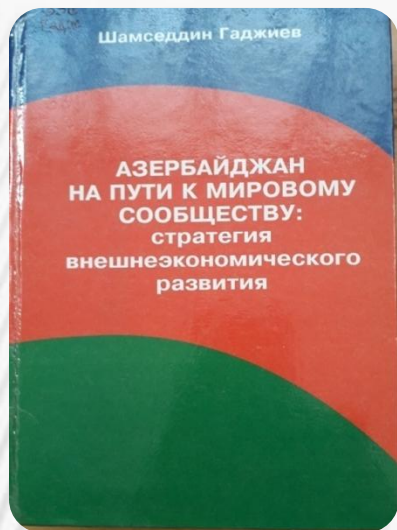
Азербайджан : нариси історії / Я. Магмудлу ; Ягуб Магмудлу. - К. : ВД Дмитра Бураго, 2011. - 154 с. : іл. - Кн. присвяч. пам'яті нац. лідера Азербайджану Гейдара Алієва. - Бібліогр.: с.142-154.

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1410782&author=%CC%E0%E3%EC%F3%E4%EB%F3+%DF.&

Україна - Азербайджан: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали міжнар наук. конф., присвяченої 10-й річниці відновлення незалежності України та Азербайджану (8 червня 2001 р.) / КНУ ім. Тараса Шевченка; Посольство Азербайджанської Республіки в Україні; упор.: Ф.Г.Туранли. - К. : Денеб, 2004. - 208 с.

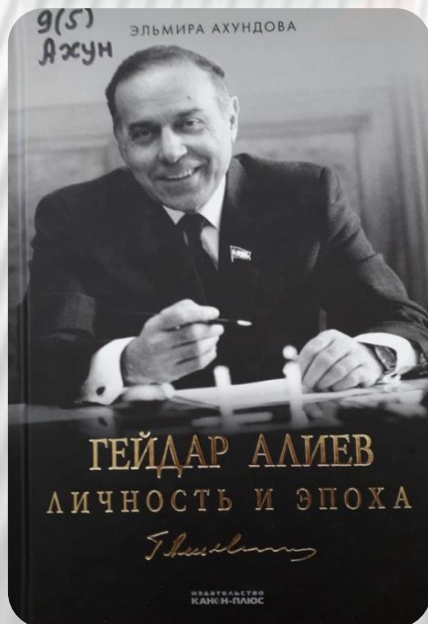
http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1048840&title

Гаджиев, Ш. Г.

Азербайджан на пути к мировому сообществу: стратегия внешнеэкономического развития : К семидесятилетию Азербайджанского государственного экономического университета : [монография] / Ш. Г. Гаджиев ; Шамседдин Гумет оглы Гаджиев. - К. : Экспрес об'ява, 2000. - 504с.

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=915770&author=D8

Ахундова, Э. Г.

Гейдар Алиев. Личность и эпоха : в 3 т. Т.2 : Кремлевская пятилетка (1983-1989) / Э. Г. Ахундова ; Эльмира Ахундова. - М. : Канон+ : РООИ "Реабилитация", 2020. - 591 с.

<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?do>

Вшанування пам'яті

Гейдар Алієв любив Україну, а Україна любила і любитиме його. Сьогодні в Україні вшановують пам'ять Гейдара Алієва. У центрі Києва знаходиться парк імені Гейдара Алієва та його пам'ятник. У державних бібліотеках України є різноманітні книги про діяльність Гейдара Алієва. З березня 2013 року в Київському національному лінгвістичному університеті діє Центр азербайджанської мови і культури імені Гейдара Алієва.

Сьогодні спадщина Гейдара Алієва вивчається та передається майбутнім поколінням в Україні.

https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/3703203-gejdar-aliev-lubiv-ukrainu.html

Культурний центр Гейдара Алієва в Баку

***Чекаємо вас за адресою:
м. Київ, вул. Ю. Іллєнка 36/1
Наукова бібліотека ІМВ***